

РАДА СЕЛАКОВИЋ
Апстрактно као конкретно

RADA SELAKOVIĆ
Abstract as Concrete

РАДА СЕЛАКОВИЋ
Апстрактно као конкретно
RADA SELAKOVIĆ
Abstract as Concrete

Београд
Јул-август 2025.

Тло III / Ground III
1998, акрил на платну / acrylic on canvas, 155x135cm

Мирко Кокир

АПСТРАКТНО КАО КОНКРЕТНО

Развијајући сопствени знаковни систем заснован на апстрактним формама, сучељавању геометријских колористичких поља и равним, прецизним, скоро артифицијелним површинама Рада Селаковић (1952-2008) у радовима на изложби која обухвата период последњих година 20. и првих година 21. века, приказује начин на који сликарство у сопственим оквирима трансформише и реагује на време у коме настаје. Одговор на друштвену кризу, Рада Селаковић проналази окретањем ка искључиво сликарским, пластичким и композиционим проблемима унутар саме слике и њеним могућностима да самосвојно, сопственим средствима исказе одређене окупације универзалним језиком. Користећи систем бојених поља, постављених у геометријске облике круга, троугла и трапеза, уметница се надовезује на праксе апстрактне уметности, али у новом контексту. Тај контекст обликован је друштвено-политичким околностима које захтевају од уметника да пронађе средства изражавања којима би одговорио на тренутно стање, било кроз реакцију и директан активизам или у паралелној стварности кроз окупацију и решавање чисто пластичког слоја уметности у оквиру којег делује Рада Селаковић. Од изложбе у Галерији Графички колектив 1994. године, уметница *своди визуелни и језички план на систем апстрактног грађења простора слике и на решавање чисто пластичких проблема*¹. Окретање ка апстракцији Сава Ристовић у тексту каталога претходне изложбе у Галерији Б2 види као *њен ескапистички одговор на дистопијску деценију којом је обележен крај прошлог века*². У тренутној атмосфери побуне, слике данас добијају још један слој, тачније указују на могући механизам суочавања и својеврстан активизам унутар већ утврђених система и оквира медија сликарства, кроз окретање њему самом. *Писати поезију после Аушвица је варварство*³ написао је Теодор Адорно 1949. године. Наведени цитат поставља нас пред питања како и да ли је могуће, тј. на који начин стварати у времену велике кризе и друштвене дисрупције и у периоду након њеног завршетка. Један од одговора на та питања дају нам управо изложени радови. У последњој деценији прошлог века Селаковићева геометризује свој сликарски

¹ G. Stanišić, *Rada Selaković. Crna sam, ali lijepa: slike, radovi na papiru, objekti*, Beograd: ULUS, 1998.

² С. Ристовић, "Присуства и одсуства у апстракцијама Раде Селаковић", *Простор-структуре* (каталог), Београд: Галерија Б2, 2020, 6.

³ T. W. Adorno "Cultural Criticism and Society", *Prisms*, Cambridge, MA: The MIT Press, 1981, 34.

израз, прелазећи пут од асоцијативног сликарства, најбоље видљивог на слици *Цитагела БД 2* из 1998. године до потпуно апстрактног израза чисто уметничког принципа унутрашње нужности који је дефинисао Кандински⁴. И сами наслови радова попут *Ултрамарин троугао - зелени ромбиг* (1996.), *Магента Паралелограм / Контемплација* (1995.), *Диптих / Жута вертикала - Tour Montparnasse I*, (1997.) и *Магента вертикала - Tour Montparnasse II* (1997.) говоре у прилог чињеници да је реч о чистом сликарству, апстракцији највишег реда у тежњи да се минималним пластичним вредностима допре до есенцијалних вредности⁵. Одвајањем од сваког значења, па и самим називом радова, слика делује у правцу стварања простора контемплације, без нужног циља за њеном интерпретацијом и ишчитавањем скривених значења, али је посматрачу дата могућност ка отвореној рецепцији универзалних идеја. Својеврсна математика боја на платнима великих димензија увлачи посматрача у простор слике, постајући тиме и сам део универзалног језика и специфичног система кретања планова и форми. Слика под називом *Тло III* (1998.) један је од радова у којима се на формалном нивоу слојевито нижу планови бојених површина, док се на идејном плану повезује универзално човеково искуство тла као места, међусобне блискости или отуђености и његових променљивих граница одлукама одабраних појединаца. Слика која је у овом периоду код Селековићеве дефинисана као *апстрактна геометризована површина*⁶ резултат је ауторкиног континуираног истраживања ка нумерички дефинисаном систему уметничког језика, који је пронашла у апстракцији као универзалном коду.

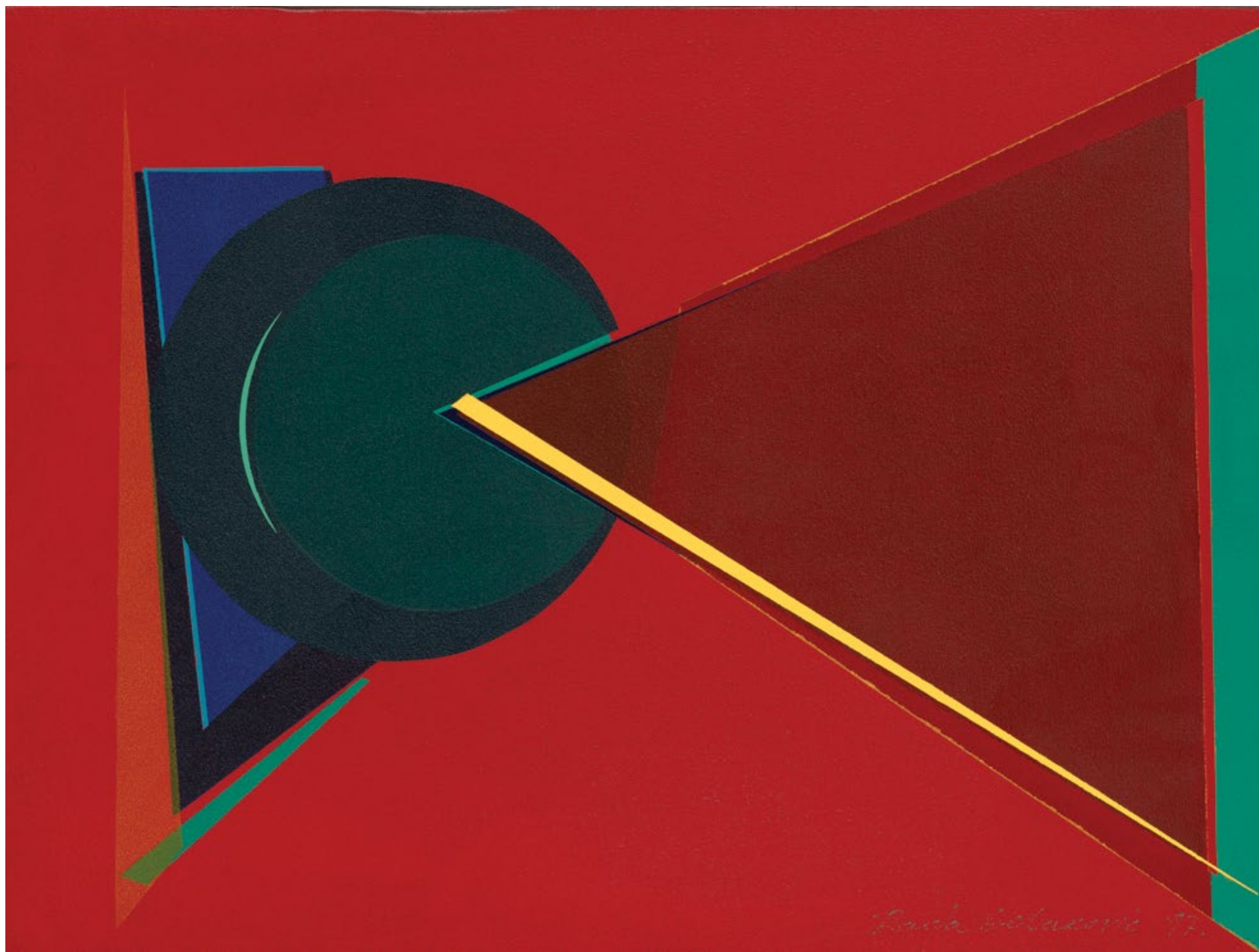

Магента паралелограм / Контемплација / Magenta parallelogram / Contemplation
1995, акрил на платну / acrylic on canvas, 190x200cm

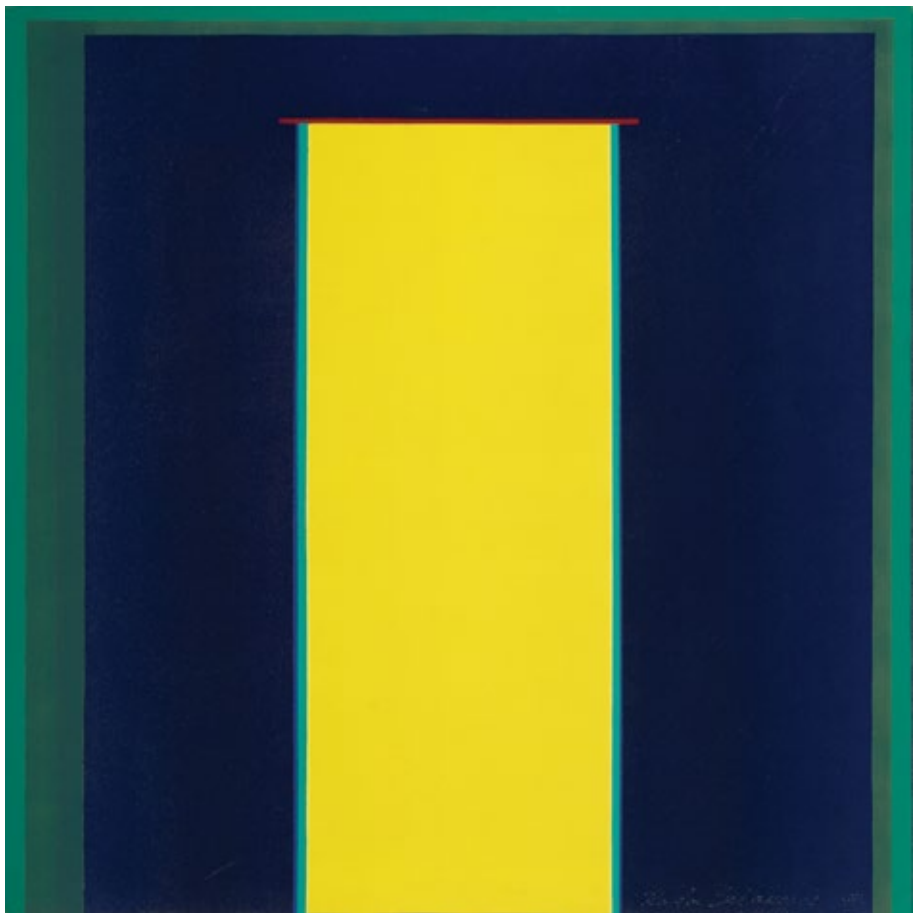
⁴ В. Кандински "О духовном у уметности", *Плави јахач: изабрани радови из теорије уметности*, Београд: Логос, 2015. (превели Људмила Јоксимовић, Анђелина Мићић и Радослав Божић), 98.

⁵ Љ. Слијепчевић, Рада Селаковић. *Графике (каталог)*, Београд, 2000.

⁶ Љ. Ћинкул "Рада Селаковић. Галерија Zepet", *Чувари уметничке тајне*, Београд: Clío, 2002, 267.

Фталоцијанин - зелени центар / Отпор / Phtalocianin Green Centre / Resistance
1997, акрил на платну / acrylic on canvas, 60x80cm

Жута вертикала - Tour Montparnasse I / Yellow Vertical - Tour Montparnasse I
1997, акрил на платну / acrylic on canvas, 100x100cm

Магента вертикала - Tour Montparnasse II / Magenta Vertical - Tour Montparnasse II
1997, акрил на платну / acrylic on canvas, 100x100cm

Пројекција / Projection
2000, акрил на картону / acrylic on cardboard, 10x10cm

Конфронтација / Confrontation
2000, акрил на картону / acrylic on cardboard, 9,5x10cm

Ултрамарин троугао - Зелени ромбоид / Мارتир /
Ultramarine triangle - Green rhomboid / Martyr
1996, акрил на платну / acrylic on canvas, 190x200cm

Цитадела БД 2 Монтенегро / Citadel BD 2 Montenegro
1998, акрил на платну / acrylic on canvas, 135x155cm

ABSTRACT AS CONCRETE

Developing her own symbolic system rooted in abstract forms, juxtaposing geometric color fields with flat, precise, almost artificial surfaces, Rada Selaković (1952–2008), in her artwork exhibited during a period spanning the last 20 years of the 20th and first of the 21st centuries, demonstrated how painting, within its own boundaries, transforms and responds to the time in which it is created. Responding to the societal crises, Rada Selaković turned exclusively to pictorial, plastic, and compositional challenges within the painting itself and to her potential to independently, by her own means, articulate certain preoccupations using a universal language. Employing a system of colored fields arranged into geometric shapes such as circles, triangles, and trapezoids, the artist builds on the practices of abstract art, yet within a novel context. This context is shaped by the socio-political circumstances that compel the artist to seek means of expression capable of addressing the current state, whether by responding and direct activism, or within a parallel reality, through artwork and resolution of purely plastic layers of art within which Rada Selaković operates. Since the exhibition at the Graphic Collective Gallery (1994), the artist has *reduced the visual and linguistic dimensions into a system of abstract spatial construction, addressing solely plastic problems*.¹ The turn toward abstraction, as discussed by Sava Ristović in the catalogue of the previous exhibition at Gallery B2, is *perceived as her escapist response to the dystopian decade marking the end of the last century*.² In the current atmosphere of rebellion, her paintings acquire an additional layer, or rather, point to a potential mechanism of confrontation and a form of activism within the established systems and frameworks of the media of painting, by turning inward towards itself. Theodore Adorno famously declared in 1949 that “to write poetry after Auschwitz is barbaric.”³ This quote compels us to ponder whether, and how, it is possible—indeed, in what manner—to create during times of profound crisis and social disruption, and in the aftermath of such periods. The exhibited works offer one possible answer to these questions. Over the past decade of the previous century, Selaković geometrized her painterly expression, transitioning from associative painting—best exemplified by the work *Citadel BD 2* (1998)—to a entirely abstract mode based on the pure artistic *principle of inner necessity*, as defined by

Kandinsky.⁴ The titles of her pieces, such as *Ultramarine Triangle - Green Rhombus* (1996), *Magenta Parallelogram / Contemplation* (1995), *Diptych / Yellow Vertical - Tour Montparnasse I* (1997), and *Magenta Vertical - Tour Montparnasse II* (1997), attest to the fact that we are dealing with pure painting—an abstraction of the highest order *aspiring to reach essential values by employing minimalistic plastic elements*.⁵ By detaching itself from every meaning, including the very titles of the works, the artwork seeks to create a space for contemplation, devoid of an obligatory pursuit of interpretation or the deciphering of concealed meanings. Instead, it offers the viewer a possibility for an open reception of universal ideas. A unique mathematical interplay of color on large canvases draws the viewer into the depths of the image’s spatial realm, thereby becoming an integral part of a universal language and a distinctive system of movement among planes and forms. The painting entitled *Ground III* (1998) stands as one of the works where, on a formal level, layered planes of painted surfaces are sequentially arranged, while on an intellectual plane, it interweaves the universal human experience of the ground as a place—embodying notions of proximity or alienation—and its ever-changing boundaries shaped by individual decisions. This painting, which during this period was characterized as Selaković’s *abstract, geometrized surface*,⁶ is the result of the artist’s continuous exploration of a numerically defined system of artistic language—which she discovered in abstraction as a universal code.

¹ G. Stanišić, *Rada Selaković. Crna sam, ali lijepa: slike, radovi na papiru, objekti*, (I’m Black, but Beautiful: paintings, works on paper, objects), Beograd: ULUS, 1998.

² С. Ристовић, “Присуства и одсуства у апстракцијама Раде Селаковић” (Presence and Absence in Abstraction), *Простор-структуре* (каталог), Београд: Галерија Б2, 2020, 6.

³ T. W. Adorno “Cultural Criticism and Society”, *Prisms*, Cambridge, MA: The MIT Press, 1981, 34.

⁴ В. Кандински “О духовном у уметности” (On the Spiritual in Art), *Плави јахач: изабрани радови из теорије уметности*, Београд: Логос, 2015. (превели Људмила Јоксимовић, Анђелина Мићић и Радослав Божић), 98.

⁵ Љ. Слијепчевић, *Рада Селаковић. Графике* (Rada Selaković. Prints) (каталог), Београд, 2000.

⁶ Љ. Ћинкул “Рада Селаковић. Галерија Zepter”, *Чувари уметничке тајне* (Guardians of the Artistic Secret) Београд: Клио, 2002, 267.

Рада Селаковић (Београд, 1952-2008) дипломирала је сликарство 1976. а магистрирала 1978. на Факултету ликовних уметности у Београду. После студија наставља стручно усавршавање на студијским боравцима у Грчкој 1980-1981. (Стипендија грчке владе), САД 1985-1986. (Фулбрајтова стипендија) и у Француској 1994. (Cité internationale des arts Paris). Две стипендије су у великој мери обележиле њен уметнички рад – стипендија грчке Владе и специјализација у Атини и на острву Родос, као и стипендија Фулбрајтовог програма за студије у САД, где спроводи истраживачки рад у области проширених медија и видеа на Прат институту у Њујорку. Тако су и две сасвим различите ситуације усмериле њен уметнички рад: Грчка, са митолошким медитеранским референцама и Њујорк, односно, Прат институт, место где се успостављао актуелни идентитет постмодерних уметничких и културних продукција.

Рада Селаковић имала је 39 самосталних изложби у Југославији, САД, Француској и Немачкој, а учествовала је на преко 400 групних изложби и пројеката у земљи и иностранству, излажући слике, цртеже, графике, мозаике, објекте, видео радове и амбијенталне инсталације.

Примила је 22 универзитетске, националне и међународне награде, а неке од њих су: «Петар Лубарда» за сликарство 1978, Београд; Награда за сликарство Октобарског салона 1983, Београд; Златна премија југословенског портета 1983, Тузла, БИХ; Прва награда жирија међународног ликовног конкурса Денизли 1987, Анкара, Турска; Почасна награда жирија L'Aigle de Nice, International Grand Prix of Fine Arts 1991, Ница, Француска; Златна палета УЛУС-а 1995, Београд; Велики печат Графичког колектива 2004, Београд; Награда на Јесењој изложби, УЛУС, 2005, Београд; Награда Министарства културе и медија, 10. бијенале «У светлости Милене», 2005, Пожаревац; итд.

Њена дела се налазе у збиркама музеја и галерија у земљи, као што су Музеј савремене уметности Београд, Народни музеј у Београду, Музеј града Београда, Музеј Зептер и други, као и у приватним колекцијама у земљи и иностранству. Једно од најзначајнијих дела које је извела у јавном простору је «Косморама – слика света», зидни мозаик-фонтана, централни хол Hotela Hyatt Regency, Београд, 1991.

Rada Selaković (Belgrade, 1952-2008) graduated in Painting in 1976 and received her master's degree in 1978 at the Faculty of Fine Arts in Belgrade. After studies, she continued her professional training during her study stays in Greece in 1980-1981. (Greek Government Scholarship), USA 1985-1986. (Fulbright Scholarship) and in France in 1994 (Cité internationale des arts Paris). Two scholarships have largely marked her artistic work - a Greek Government Scholarship and specialization in Athens and the island of Rhodes, as well as a Fulbright scholarship to study in the United States, where she has conducted research in the field of extended media and video at the Pratt Institute in New York. Thus, two completely different situations directed her artistic work: Greece, with mythological Mediterranean references, and New York, that is, the Pratt Institute, a place where the current identity of postmodern artistic and cultural productions was established.

Rada Selaković had 39 solo exhibitions in Yugoslavia, the USA, France and Germany, and participated in over 400 group exhibitions and projects in the country and abroad, exhibiting paintings, drawings, graphics, mosaics, objects, video works and ambient installations.

She has received 22 University, National and International Awards, some of which are: "Petar Lubarda" for painting 1978, Belgrade; October Salon Painting Award 1983, Belgrade; Golden Prize of the Yugoslav Portrait 1983, Tuzla, BiH; First Prize of the Jury of the International Art Competition Denizli 1987, Ankara, Turkey; Honorary Jury Prize L'Aigle de Nice, International Grand Prix of Fine Arts 1991, Nice, France; ULUS Golden Palette 1995, Belgrade; Big Stamp of the Graphic Collective 2004, Belgrade; Award at the Autumn Exhibition, ULUS, 2005, Belgrade; Award of the Ministry of Culture and Media, 10th Biennial "In the Light of Milena", 2005, Požarevac; etc.

Her works are in the collections of museums and galleries in the country, such as the Museum of Contemporary Art Belgrade, the National Museum in Belgrade, the Museum of the City of Belgrade, the Zepter Museum and others, as well as in private collections in the country and abroad. One of the most significant works she performed in public space is "Kosmorama - a picture of the world", a wall mosaic-fountain, the central hall of the Hyatt Regency Hotel, Belgrade, 1991.

Издавач

Галерија Б2
Балканска 2
11000 Београд, Србија
тел: 011 20 55 017
е-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs

За издавача

Драган Стојадиновић

Стручни савет

Јеша Денегри
Данијела Пурешевић
Немања Николић

Организација и продукција

Бојан Муждека

Текст у каталогу

Мирко Кокир

Лектура

Миладиновић Марина

Превод

Ванда Перовић

Фотографија

Владимир Поповић

Прелом

Жолт Ковач

Штампа

Алта Нова, Београд

Тираж

300

Publisher

Gallery B2
Balkanska 2
11000 Belgrade, Serbia
tel +381 11 20 55 017
e-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs

For Publisher

Dragan Stojadinović

Gallery Council

Ješa Denegri
Danijela Purešević
Nemanja Nikolić

Organization and Production

Bojan Muždeka

Text in catalogue

Mirko Kokir

Proofreading

Miladinović Marina

Translation

Vanda Perović

Photography

Vladimir Popović

Layout

Žolt Kovač

Printed by

Alta Nova, Belgrade

Circulation

300

Пријатељи пројекта

C'EST MOI
art jewellery

CIP - каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 Селаковић Р.(083.824)
75(497.11)"19/20"(083.824)

СЕЛАКОВИЋ, Рада, 1952-2008

Рада Селаковић = Rada Selaković : Апстрактно као конкретно = Abstract as Concrete : Галерија Б2, Београд, јул-август 2025. / [Текст Мирко Кокир] = [text Mirko Kokir] ; [превод Ванда Перовић] = [translation Vanda Perović] ; [фотографија Владимир Поповић] = [photography Vladimir Popović]. - Београд : Галерија Б2 = Belgrade : Gallery B2, 2025 (Београд : Алта Нова = Belgrade : Alta Nova). - 19 стр. : репродукције ; 23 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300. - Рада Селаковић: стр. 18. - Напомене и библиографске референце уз текст.

ISBN 978-86-6054-049-4

а) Селаковић, Рада (1952-2008) - Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 172285193

ГАЛЕРИЈА Б2
Балканска 2
11000 Београд, Србија
тел: 011 20 55 017
e-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs